

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PART HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Főszerkesztő:		Politikai rovatvezető:	
Helyben.	Vidékire küldve:	BENEDEK JÁNOS.	Dr. BOROSS LAJOS.		
Egy évre . . . 10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	Felelős szerkesztő ideiglenesen:			
Fél évre . . . 5 . . .	Fél évre . . . 8 . . .	SZÉKELY IMRE.			
Negyed évre . . . 2 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .	Kiadók: HOFFMANN és KRONOVITZ.			
Egy óra . . . 1 . . .	Egy óra . . . 1 . . .	Hat hasábon petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnapos megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.			
Egyösszám ára 4 fillér.					

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
Politikai rovatvezető: **Dr. BOROSS LAJOS.**
Felelős szerkesztő ideiglenesen: **SZÉKELY IMRE.**
Kiadók: **HOFFMANN** és **KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
Hat hasábon petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többnapos megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Október 6.

Irta: **Nagy István.**

Hogy is volt csak 54 évvel ezelőtt!? Ezen a napon ott Aradon, meg Pesten; azután meg Pozsonyban és másutt, sok-sok helyén esiralmas haza vérrel áztatott földjének, azelőtt megszerzte e hazában mindenütt! Vadcsordáktól'emészárolt asszonyok, gyermekek, csecsemők sikoltozása, dermesztő halálhörgése; félrevert harangok síkongó bugása, zürzavaros rémes kongása, idegen, durva, vad katonák szidalma, csufoló dő káromkodása, száguldó lovak félelmes dübörgése még most is fülünkbe cseng, ma is szivünkbe nyilallik. Vagy mit mondok!? Az a fájdalom soha meg nem szűnik, az a seb soha be nem gyógyul. De ott sajog mindörökké. Hiszen minduntalan fel is lépik azok, a kik ütöttek. Az én lelkem ma is elborul, szemem könybe lábbad, ha azokra gondolok, a mik megtörténtek. Ha olvassom a történeteket, szivembe odakap a fájdalom, az őrvjngő düh. Fejem szédül, karjaim, egész testem kintől vonaglik.

Szeretnék jajgatni, hogy ordításom hangja rázza meg a menny oszlopait, kavargja fel a pokol mélységeit,

hogy amazok szakadjanak ránk és temessenek el, ezek salakjaikkal borítsanak be és vesszen el benne az ember maga, ha ilyen istentelenségek bosszuitatlanul megeshetnek. Szeretném felszaggatni a sirokat, melyekbe mártírjaink csontjai — sok h lythalomra hányva — feküsznek, aztán felvenni a véres hullákat, csecsszó pó gyermekeknek, gyenge asszonyoknak összedarabolt test roncsait és felmutatni a haragvó istennek: „Im! Nézd oh én uram istenem, erős bosszuálló isten; te vagy az igazság maga, te vagy, a ki a bűnt megbünteted! Hát miért hagyod büntetlenül ez irtózatosságokat oh én uram, bűnöket megutáló szent isten!?” Vagy a mártírok szent véréért szeretném két kezemmel szét szórni e világon mindenütt, ahol magyarak vannak, hogy cseppjei hulljanak fejükre, szivükbe és égessék, gyötörjék őket mindaddig, míg khérubítok módjára fel nem kelnek bosszuló lángkarddal venni szörnyü séges bosszút a gyermekek, asszonyok gyilkosain, ártatlan nép hóhérain, eltipróin!

Mert hiszen mi közönségesen október 6-át nevezzük a magyar nemzet Nagypéntekének, Aradot Golgotájának. De voltaképpen ez a nap és ez a hely csak egy a sok közül, tán a legvéresebb, a legrettenetesebb, mely egész viharzó táborát indítja fel lelkünkben

a gyászos, a szörnyü emlékeknek, mi ket a világnak leggazabb népe, az osztrák, közel négyszázad óta oda bevészt, tüzzel, vérrel beégetett. Hiszen a leghalványabb igazságérzet, jogérzék már szédül csupán arra, hogy egy nép merészel a másiknak dolgaiba beavatkozni és a vérnek minden cseppje felforr, az agynak minden idegszála fájdalmasan rezket a felháborodástól, hogy egy nép a másikat vérbe-tüzbe borítsa, öldököljön, elnyomjon, koldussá tegyen, annak parancsoljon, törvényt szabjon és akaratát, törvényét ráerőszakolja, a szabadságáért jogtalan bitórást ellen tiltakozót lázadónak mondja, aztán börtönnel, bitóval, kötéssel, golyóval büntesse! Büntessen az, aki a büntető nagy isten minden csapásával se volna gonoszságáért eléggé megbüntetve.

Haj Rákóczy, Bercsényi, kurucok híres vezéri és veletek banatos bujdosók, szomorú kurucok, ezrei, Zrínyi Ilona nagy asszony, te mater dolorosa, Thököly!

Ti kiüzöttök, kiátkozottak a haza földjéből, hűségetekért átkozottak!

Keljetek fel október 6-ikán idegen sirotokból és álljatok a törvényt tartó Isten ítélő széke elé! Szállj ki sirodból Kossuth Lajos, édes apánk! Állj nemzeted elé ismét égő szeméiddel, zengő, lángoló szavaddal és kiáltsd

Október 6.

Szabadság, vértanúk, irigylem sorsotok!
Örökszép ragyogvány testetlen szobrotok...
Ereklye porotok mindegyik szent szeme
Aldozó kehelynek lesz rajtuk szent helye...

Szentség áll rajtatok a haza oltárán.
Ti, kik ott haltatok a kereszt esonkáján:
Melyekre boszus dölyf cenk lélek feszített
Oh, hogy a szent hazaszeretet hevített

Irigylem a bitót, irigylem a golyót,
Másoknak rémhalált de nektek üdvhozót:
Oh, hisz a szép égre festette az magát,
Ki éltét áldozón szerette a hazát ...

Oh, zord a bus halál, jöjjön bármely arccal;
De gyönyört árasztó, felemel, vigasztal
Ha eszme, a haza, szent jog és szabadság
Védésén oldja meg lelkünknek por esatját ...

Ilyenkor nem bus föld, nem sár, rém setéség
Üleli fel lelkünk: — dicsőség, fényesség!
Azonnal láthatjuk orcáját Istennek,
Mint Jézus — aki a Golgothán kiszzenvedt...

Petrus Jenő.

Az éjféli vendég.

Irta: **Faragó Jenő.**

Vége felé járt a felvonás. Az egész személyzet a színpadon volt; ketten ültünk a társalgóban: a komika meg én. A színpadról behallatszott az ének, a melyet meg-meg akasztott valami különös lárma: a taps.

A komika toprongyos cigányasszonyt játszott a darabban. Az arcát összemasztolta mindenféle festékekkel, a fejére kőzos parókát tett, a testét piszkos rongyokba öltöztette. Így ült előttem s hallgatta az éneket, meg a tapsot. Majd pedig megszólalt:

— Óriási siker, ugy-e?

— Igen, óriási siker — feleltem én — száz előadásos darab!

Egy perczig hallgatott, azután folytatta:

— Lássá én előre tudtam. Biztosra vettem a nagy sikert, mert a próbákon igen sokat veszekedtünk. A szerző a rendezővel, a rendező velünk, mi a karmesterrel, a karmester a zenekarral ...

És ez sikert jelent?

— Feltétlenül. A színházi babona szerint minden darab sikerül, a melynek a próbáin igen sokat veszekednek!... Ön nem babonás?

— Nem.

— Nem jól teszi. A babona az egyetlen, amiben binni lehet. És én föltétlenül hiszek benne. Ha akarja, elmondom, hogy miért?

— Kérem.

A komika szinte neki készült a beszédnek. Közelebb huzta a padot és mintha szerepének nagyjelenete következne, megigazította a parókáját, nagyot lélegzett és csak azután kezdett bele a mondókájába.

— Tudnia kell, hogy harminczkét év óta vagyok özvegyasszony. Nagyon szerettem az uramat, nagyon meg is gyászoltam. Csak az ő emlékének éltem, meg a színpadnak, amelyet nálánál is jobban szerettem. — Hiszen három éves korom óta vagyok színésznő.

A szemé felcsillant, a hangja megregett, azután nyugodtan folytatta:

— Sokáig gyászoltam az uramat; közben meg is öregedtem, meg is vénültem. A

jajgatva! „A haza veszélyben van! Jöjj elő ismeretlen sirodból csudálatos Petőfi! kapj bele lázas ujjaiddal lantodba, markolj bele szívünkbe, tépd össze annak minden hurjait, hogy vagy szakadjon meg, vagy gerjedjen pusztító, rémületes haragra! Álljatok elébünk ti szent mártíriomságot szenvedett tizenhármak onnan az aradi Golgotáról és te nemes alak gr. Batt-hyányi az Ujépület börtön szobájából, önkézzel szurt sebeiddel! Hadd lássuk rajtatok a kötél nyomait, szivetek a golyóktól vágott sebeket! És boruljunk lábatok elé, csókoljuk meg annak porát, csókoljuk meg rajtatok a kötél kékjét, golyó sebjét, aztán ragadjuk fel a köteleket, markoljuk fel véreket; azzal megfojtsuk hóhéraitokat, hóhérait, ezt szórjuk fejükre, száradjon reájok mindörökre ítéletre, kárhozatra! — Olmütz, Kuffstein, Josefstadt rabjai, Könyves Tóth Mihályok és e sok százak! Óh vonuljatok el előttünk szívet tépő, szomorú menetben, csörgessétek lánczaitokat, mint akkor! Hadd érezze meg a magyar, hogy az az osztrák bilincs a mikor nem csörög is kezén, lábán, ott van a lelkén, ott van hazája szabadságán, függetlenségén!

Magyarok! Aradon október 6-kán 13 tábornokot, azután még 3 vezért öletett meg az osztrák; e hihetetlen alávaló népben is undorítóan aljas, utálatos véreb: Haynau. Összesen 114 nagyot, dicsőt irta ott ki ő ez Is-

tentől megátkozott hyéna. Lenkey tábornok megőrült, így halt meg.

Szeméthordó kocsin korommal bemázolt koporsóban vitték ki! Br. Mednyánszky Lászlóval tulajdon vállain vitette fel a bitófát a pozsonyi Szamarhegyre Haynau. Schlick tábornok Aradon zeneszó mellett 50 botot vágatott egy volt császári katona, honvéd huszártisztre. — Ruszkabányán egy nyomorult osztrák kapitány egy urhölgyet, Maderspach Károlynét, 2 honvédnek az édes anyját bittal veretett meg, a miért menekülő honvédek befogadott. Hát van-e ehez hasonló alávalóság, gyáva gazság művelt népek között! Gyönyörűséges nációk: horvátok, ráczok, szerbek, oláhok 7 ezernél több védtelen magyart mészároltak le üvöltő vadállatok vérszívó kegyetlenségével. Óh! hogyné könyörüljön rajtok az az igazságos Isten sem ezen, sem a más világon!

Aztán mi mindezekre fátyolt vetettünk; mindezeket elfelejtettük, — felejteni akartuk. Lásd magyar nemzet! Mégis te vagy most is a hűtlen, a lázadó. Most is csak jogaidat kéred. . . . Én Istenem! hogy valakinek az ő jussáért még másnál kell kunyorálni. Aztán már újra akasztófáira, golyóval fenyegetnek.

Hát ne irtalmazzon az Isten neked óh magyar! ha elfelejted azt, a mi volt október 6-ikán, meg annak előtte és annak utána! . . .

hajamat belepte a dér, az arezom ránczos lett s a dírekorom már csak olyan szerepeket osztott rám, a melyekben nem kellett illúziót kelteni. Kómikáné lettem. Egy ideig boszantott ez az állapot, végül megis csak beletörődtem. Letettem a nagyotlás kalapot, a virágos selyem toalet helyebe szolid posztóruhát öltöttem és olyan csöndes néni lett belőlem, hogy csoda! . . . Es ekkortörtént meg velem ez a borzasztó történet. — Egy napon azt a felfedezést tettem, hogy szerelmes vagyok. Beleszerettem egy emberbe, akit minden nap láttam, de a kivel nem beszéltem soha. Hiába mondtam magamnak, hogy ez örültség; — a szenvedély egyre erősebb, egyre felelmesebb lett bennem. Nem gondoltam semmi masra, csak arra az emberre. Ha jártam, ha keltem, csak őt láttam s a színpadot se szerettem már annyira . . . az övé volt egész énem. Boldog voltam, ha láthattam, ha álmodtam róla. Tudtam, hogy neveléses ez a dolog; de nem tudtam leküzdeni. Sőt most már elhittem magammal, hogy az az ember is így érez. Ő is boldog, ha lát, ha álmodhatik rólam. Es még mindig nem beszéltem egymással . . .

A kómika megtörülte könybe lábaddt szemét. Így folytatta aztan:

— Nem volt mar se nappalom, se ejjelem. Egészen urrá lett felettem a szenvedély és felelemmel gondoltam arra, hogy nevelésessé leszek a világ szemében, a mely gunyolja, kaczagja a vén szerelmeseket! . . . Eihataroztam tehát, hogy megölöm azt az embert! . . . Szent Karácsony estélyn társaság volt a házi asszonyomnál. Engem is

behívtak és részt is vettem a mulatozásban; de nem volt kedvem hozzá, mert megint arra az emberre gondoltam folyton-folyvást! . . . Ejjél előtt vissza is mentem hát a szobamba. A kandallóban ropogott a tűz, nem is gyújtottam hát világot, megelegettem azzal a fényvel, a melyet az égő fahasárok nyújtottak. Gyorsan levetkőztem és lefeküdtem, hogy róla álmodozzam. És mialatt a másik szobából áthangzott az ének és a larma, elgondolkoztam így: „Ha most ide jönne az az ember, hogy megludnam neki mondani, hogy mennyire szeretem! . . .” Es ekkor, uram: — esküszöm, hogy ebrén voltam, nem álmodtam! — föl pattant az ajtó és belépett ő. Egyenesen felém jött, leült az agyam szélére és megfogta a kezeimet. Aztan így szólt: „No mond el, mi bant? . . .” De engem elfogott a rémület és egy szót sem tudtam szólni! Kétségbeesésben aztan kivettem a hajamból egy tűt, és azt lassan, óvatosan, de biztos kézzel annak az embernek a szívébe szurtam! . . . A vér kiserkent a tűszúrás nyomán, de az az ember csak mosolygott . . . Másnap mar magasan járt a nap, a mikor a háziasszonyom nagy robajjal berontott a szobamba. „Képzeld csak! . . .” — kezdte lelkenedezve és elmondotta hamarosa, hogy az az ember, az én emberem, az éjszaka meghalt . . . Nos, hát nincs okom babonásnak lenni!

A felvonás véget ért: a színpadról nevetve, kaczagva tört be a színésznép a társalgóba és én már nem felelhettem a kómika kérdésére.

Politika.

Khuen Bécsben jár. A míg a szabad-
elvű part itthon nagy titkolozások között tanácskozik, Khuen Bécsben jár. Tegnap kihallgatáson fogadta a király, meghallgatta lemondásának indokait, de a lemondást nem vette tudomásul, hanem ez irányu nyilatkozatát mára halasztotta. A mai nap folyamán Khuen ismét kihallgatást nyer, a mikor a király elhatározását közli vele s esetleg Khuen utódot ajánl maga helyett. Hírlik, hogy ez irányban a másodsor bukott miniszterelnökök nem lesz határozott előterjesztése, hanem a király huzamosabb időre ismét Budapestre jön, kihallgatásokon fogadja a vezető politikusokat s csak azután derígnál miniszterelnököt. Szóval a helyzet homályos, a tájékoztatás általános. Egy azonban bizonyosnak látszik. A szabadelvű part nagybiz.-ga, mely a nemzeti követeléseket illetőleg a part részére programot van hivatva készíteni, a programot, ha nem is teljesen kidolgozva, de körvona ozva megállapította s ez a program távol áll a nemzeti lelkületétől. A magyar vezényszó ellen foglalnak állást s a mi azonkívül a nemzeti követelések tárgyat képezi, a mellett sem foglalnak nyílt állást, mielőtt a királyt meg nem kérdezik. Így marad a part az a mi volt: Bécs expozitúrája.

Körber mosakodása. Ha az Isten nem verte volna meg a magyar nemzetet azzal a hitvány tömeggel, a mi a parlamenti többséget képezi, az egységes állásfoglalás már rég dülőre vitte volna a hónapok óta huzódó s ki tudja még meddig huzódó nagy nemzeti harcot. Hogy a Hédervary minapi leszárvzatásával Körber némi kis lezkeztetést kapott a magyar nemzetől máris megszepepet s az első alkalmat felhasználta arra, hogy mosakodjék. Az osztrák kereskedelmi kamarák és ipartestületek legutóbbi gyűlésén Körber beszédet mondott, melyben óva inti az osztrák kereskedőket és iparosokat attól hogy hangoztassák a Magyarországtól való elszakadást. Ez eddig inkább önzés, mert Körber bizonyára tudataval bír annak hogy a gazdasági különválás üdvös csak Magyarországra lehet, mely a különválással egyszer s mindenkorra megszűnnék Ausztria gyarmattartománya lenni. De felhasználta az alkalmat arra is, hogy a monarchia a másik államnak, már minthogy Magyarországnak érdekeiről is atyai hangon emlékezzék meg s mutassa mennyire szíven viseli sorsunkat. Hát erre nekünk semmi szükségünk, de a mosakodó szavak hallatán lehetetlen nem gondoleunk reá, milyen más volna a helyzetünk, ha az isten nem vert volna meg bennünket azzal a gyámoltalan, hitvány tömeggel, a mi a parlamenti többséget képezi.

Egyház és iskola.

Szünetelő tanintézet. A helybeli Svetits intézetben egyik tiszt. tanítóövért tyfuszos lázban szenved, köteletségének tartotta az intézet vezetősége a városi tiszt. főorvos urnak és az intézeti orvosok közbenjöttével a beteg nővért az intézetből eltávolítani, teljesen elkülöníteni és a szükséges alapos desinfekeziót alkalmazni, melynek keresztül vitele néhány napot vesz igénybe, miért is a Svetits intézet összes iskoláiban (elemi, polgári, tanítóképző, tovább képző, zongora tanítás stb.) a tanítás esütörtökig szünetelni fog és csak esütörtökön, e hó 8-án reggel 8 órakor fog a rendes tanítás megkezdődni.

Iskola megnyitás. A siketnémák helybeli iskolájában az idei tanévet e hónap 12-én fogják megnyitni, 14-én az iskolában az igazgató tanács látogatást fog tenni.

Karcolatok.

Valami „előkelő kéz“ azt javasolja, hogy a mostani ujjoncztulajjavaslatba, (mi gyöngy magyarság!) a következő törvény szakaszt kell bevinni (mintha pirula lenne.)

... §. Az összes hadsereg kiegészítő részét képező magyar hadseregben, a legközelebbi ujjonczképzéstől fogva, a vezényleti nyelv a magyar.

Micsoda összes hadsereg? Micsoda kiegészítő rész? Hát azért harcolunk mi az önálló magyar hadseregért, hogy az kiegészítő része legyen az oly so szor elpáholtsztrák armádiának? Jó lesz, ha az az előkelő kéz visszavonul oda, a honnan kinyult, a kamarilla mehébe, mert úgy a körmére kop pantunk, hogy bekapja, mint a medvecukrot!

A felhivatalos lapok jelentései szerint a király nem fogadhatja a bu ott Kujon-Hédervarit, mert vadászni ment kedves vendégével, a muszka czárral. Azt jól tudjuk, milyen kedves vendég alkotmányos államban egy despota, melynek hátvédét a nihilista bombák kepezik; de azt már nem értjük, miért nem fogadnak ott örvendetes szívvvel egy granicsárt?

Nem furcsa az, hogy az osztrák császár és az orosz czár irásból felolvasott köszöntőkkel üdvözölték egymást? A barátság jele ez a papiros érintkezés? Nem biz a, inkább a félelem; felnek ők, nem egymástól, hanem a kor-szellemétől, mely Szibériából kitér és eget kér!

Egyik laptársunk idézi a költő jóslatát:

„Amint elpusztult Jeruzsalem,
Elfogsz pusztaulni, Ausztria!”

Igaz, ez kétségbevonhatatlan, mint a legnagyobb földi igazság, a halál. Csakhogy elebb ki kell pusztitanunk a magyar földről Tisza Pista-féle Piátusokat, hogy ne mételeyezzzék az ifjuságot Maczkó Kálmán-féle teremtményeik által.

A cseh tartománygyűlés a mult esütörtökön tartott ülésén kimondotta, hogy az osztrák császártól a csehkirályság eddig megtagadott jogait reklamálja, mert éppen olyan jogai vannak a cseheknek, mint a magyaroknak. Ez már igaz; érvényesítették is jogukat Magyarországon ama diadalmas harc szomorú vége után, mint a hullakeselyük. Talán már most is éhesek?

Nem jön ám most segítségre
Muszkaország söpredeke,
Ámbár ott van nálatok!

Sertéskereskedelmünk érdekei.

Ministeri válasz a debreczeni sertéskereskedők panaszára.

Az elmúlt év folyamán több debreczeni sertéskereskedő szóbeli kérelmet terjesztet tek a kamara elé a sertéskereskedélem jövőjének az Ausztriával kötendő vámszövettség keretében való biztosítása iránt. Ugyan ekkor panasz tárgyává tették a sertéskereskedélem helyi visszaságait, melyeknek forrását egyrészt a debreczeni terület körzeti egységében, másrészt az osztrák hatóságoknak a szállítmányokkal szemben követett mostoha magatartásában keresték az érdekeltek.

A kamara ez ügyben sürgős felterjesztést intézett a keresk. miniszter urhoz s

felterjesztést a sertéskereskedelemben érdekeltek területü többi hazai kamarák is támogatták.

A Kereskedelmi miniszter most válaszolt a felterjesztésre s válaszában azt közli, hogy a kérelem jórészt teljesült, mert időközben a sertéskereskedelmi körzetek Debreczenben életbeléptek, a kérelem lényeges tartalmi részeit pedig az Ausztriával kötött Szerződésben biztosította a kormány.

A leirat különben így szól:

„Debreczen város sertéskereskedelmének biztosítása tárgyában mult évi június hó 23 án 3442. sz. a. kelt felterjesztésére, a földmivelesügyi miniszter ural folytatott tárgyalások alapján nevezett miniszter ural egyetértőleg értesitem ezimet, hogy az idezett felterjesztésében előadott panaszok tárgytalanokká váltak, minthogy Debreczen törvényhatósági joggal felruházott város-hatara időközben kilencz allategészségügyi kerületre osztatott és az ezen felosztásból folyó allatforgalmi könnyítések az idemelkelt 294. „Allategészségügyi Értesítő“ ben foglalt folyó évi január 31-iki 2416. számú rendelet folytán az Ausztriába irányuló forgalomban is már érvényesülnek.

Megjegyzem továbbá, hogy a vám és kereskedelmi szövegről folyó évi január 28 án a képviselőházhoz benyújtott törvényjavaslat XXI. cikkére vonatkozó indoklásból (34-40 oldalakon) és az ezen törvényjavaslat II. számú mellékletéből (4-7 oldalak) kitűnik, hogy a kölcsönös allatforgalomra nézve fennálló vegrehajrási módzatoknak épen a cím által jelzett kiegészítésére nagy suly van fektetve.

A földmivelesügyi minister végül meg kívánta jegyezni hogy az osztrák kormány részéről a szóban forgó fennálló megallapodásoknak gyakorlati alkalmazása körül már huzamosabb idő óta sok jóindulat és teljes loyaltitás es előzékenység volt tapasztalható.

Mi pedig azt jegyezzük meg, hogy nem vagyunk úgy elragadtatva, az osztrák kormány jóindulata, loyaltása és előzékenysége által, mint a földmivelesügyi miniszter ur.

SZINHAZ.

Műsor:

Szerda: Bob herczeg. (C. bérlet.)

Csütörtök: Drótos tót. (A. bérlet.)

Péntek: Drótos tót. (B. bérlet.)

Szombat: Drótos tót. (C. bérlet.)

Vasárnap: d. u. Éjjel az erdőn. este: Éjjeli menedékhely. (Bemutató előadás.)

Nők harcza. Scribe és Legouvé finom levegőjű vigjátékát nagyon szép közönség nézte végig tegnap este, a két grófnő romantikus szaloa szerelme iránt nagyon langyos érdeklődés mutatkozott. Pedig az előadás kifogástalanul jó volt s a vigjátéki személyzet legkiválóbb tagjai versenyeztek egymással a jobb sorsra érdemes vigjáték sikere érdekében. Hahnel Aranka előkelő színvonalon álló alakítása, Csige Ilonka közvetlen hatást keltő kedvessége méltán tartották igényt nagyobb érdeklődésre s a kalandos Henrik szerepében jó volt Pataki Béla, Iványi Antal vegre szerepkörének meg felelő alak személyesítéséhez jutott tegnap este s temperamentumos játéka, derűsen szines alakítása annyira nem tévesztett hatást, hogy több ízben nyílt színen is tapsot

kapott. Kitünő volt Sebestyén Géza, aki ez estén lépett fel először.

Sz. Z.

Casanova. A fővárosi Népszínház operett műsorának egyik legnagyobb sikerű darabja volt a Casanova, melynek szép zenéje s mulatságos librettója a vidéken is mindenütt hódított. Makó Lajos, elődjének mulasztását felhasználva, most mutatja be a Casanovát, melynek czimszerepét Felhő Rózsika játssa. Ugy a Népszínházban, mint másutt is énekes bonvivánt játsza azt a szerepet, melynek sikereért Felhő Rózsika teljes művészetét latba veti. Kétségtelen, hogy a darabnak szép sikere is lesz. A bemutató előadás e hó 18-án lesz.

Vasárnapi bérletek. Makó Lajos színigazgató arra kerte a színügyi bizottságot, miszerint engedje meg, hogy vasárnap bérletben tarthasson előadást, miután nálunk vasárnap este nincs közönsége az előkelő helyeknek, a premier közönség zömét is a bérlek képezvén. Ebben az ügyben a színügyi bizottság kedvezően nyilatkozott, de végleges nem határozott. Pedig az igazgatóság érdeke a bérletek beosztása mar most megkövetelné, hogy már most döntsének ebben a kérdésben. Mi a magunk részéről méltányosnak tartjuk az igazgatóság álláspontját.

Szintársulatunk Nyiregyházán. Szintársulatunk drámai személyzete a Drótos tót három egymásutáni napon való előadását felhasználja arra, hogy eleget tegyen a színigazgató nyiregyházi szerződésének. Makó Lajos ugyanis — életében először is valamivel, — adós maradt a nyiregyháziaknak 12 előadással. Ebből kettőt most pénteken és szombaton fog lejatszani a drámai személyzet. Első nap A titok, második nap a Nők harcza kerül színre.

A színház tájékaról.

(Apróságok.)

(A tifusz.)

Riasztó hatást keltett a szintársulat tagjai közt az a hír, hogy Debreczenben tifusz van.

Makó Lajos színigazgató, aki a feketetáblára gyakorta ír napi parancsot, a társulat Debreczenbe érkezésének első napján tanácsosnak látta a tifuszra figyelmeztetni a tagokat:

— Tifusz van a városban. Hölgyek és urak óvakodjanak a vizivástól.

És a felhívásnak csodálatos eredménye lett. Másnap a tagok megrohantak a színigazgató irodáját s Makó Lajos alig győzött előleget adni hölgyeknek és uraknak.

De adnia kellett mindenkinek, mert azzal érveltek az előlegkérők, hogy a tifusz miatt csak bort, pezsgőt mernek inni, arra pedig pénz kell.

Makó Lajos azóta feltette magában, hogy ezután nem törődik azzal, hogy mit isznak a szintársulat tagjai s különösen óvakodni fog attól, hogy lebeszélje őket a vizivásról.

(Ellopott színházjegyek.)

A színigazgató irodai helyiségében tolvajok jártak. Hogy kerültek oda s különösen hogy miképen férközhettek az író asztal fiókjához nem lehet tudni, de tény, hogy elemeltek egy csomó színházi jegyet.

Igy történt azután, hogy az esti előadásoknál eddig 12 egyen jelentkezett ilyen jegyekkel, a kik ellen nyomban feljelentést tett a színigazgató.

A jegyekre azonban a jegyszedők könnyen ráismerhettek, mert a nyiregyházi színház nézőterére szóló jegyek voltak.

NAPI HIREK.

A Hortobágy kihasználása.

(Rendkívüli városi közgyűlés)

A legutóbbi városi közgyűlés tárgyszorozatáról lekéselt a Hortobágy kihasználásának kérdése, melyben egyik legközelebbi rendkívüli városi közgyűlésen fognak dönteni.

Alaposan előkészíti ezt az ügyet a városi tanács, minden oldalát megvilágítja ennek a kérdésnek, hogy azután egyedül a város jól felfogott érdekében dönthessenek az irányadó tényezők.

A gazdasági egyesület ezelőtt két héttel terjesztette be véleményes jelentését erre az ügyre vonatkozólag s ez oda konkludál, hogy állatenyésztésünk megkívánja, hogy a Hortobágy maradjon a maga jelenlegi mivoltában s a legelőkből egyetlen hoidácskát se daraboljanak fel szántóföldnek — ugyanez a véleménye a gazdasági bizottságnak is.

Az ügy végleges elitézése azonban — mint ismételtjük — csak a legközelebbi de még e hó folyamán tartandó rendkívüli közgyűlésen nyer megoldást.

Az aradi gyásznap.

Ötvennégy esztendeje már, hogy az október hatodik szomorú napon könybe labadt minden magyar ember szeme, ötvennégy éve sirunk e napon, mely utolsó, díszszónás akkordja volt a dicsőséges szabadságharczánk. Gyászolunk, komoran, busao hajtjuk le fejünket és zokogva szakad föl keblünköl az elfojtott keserűség, mely boszszuert liheg a tizenháromért. Sirunk es unnelünk. Megünnepeleljük, meggyászoljuk a a szent napot, október 6 ikat. Debreczenben sok helyen tartanak gyászünnepelel az aradi tizenhárom vértanu emlékére.

A debreczeni gyermekvédő egyesület

e hóban megkezdí már nemes és emberbaráti működését. A debreczeni gyermekmenhely létesítésével szoros összefüggésben van az egyesület ténykedése. A miniszternek ugyanis az a célja, hogy a gyermekmenhely felügyelő, u. nagy ellenőrző bizottságába bevonja a társadalmat. Ennek az eszmének szolgálatába szegődik a gyermekvédő egyesület, melynek olyan sok szép és nemes hivatása van. Az egyesületnek szép összeg áll már most is rendelkezésére. Kezei között van a 4000 koronas Kossuth alap, a város által adományozott 20000 korona és a Fröbel gyermekkort által az egyesület részére átengedett több mint 20000 korona. Az egyesület a legközelebbi napokban már ülést is tart.

A karczagiak koszoruja.

Karczag város küldöttségileg képvisel-teti magát azon a zarándoklaton, melyet a Rakóczy zarándoklat bizottsága rendez e hó 11-en II. Rakóczy Ferencz a dicső szabadsághős sirjához. A karczagi küldöttség koszorukat is helyez a sirra. Karczag polgármestere most megkereste Szávay Gyula kamarai titkárt, hogy készíttessen Debreczenben két szalagot és pedig egy 2 es fél méter nemzetiszínű és egy 2 es fél méter Karczag város színeit viselőt. Szávay Gyula készséggel teljesíti a karczagi polgármester óhaját és a szalagokat a debreczeni nőipariskolában rendelte meg. Az ipariskolában

most serényen dolgoznak, hogy a szalagokat e hó 8-ig elkészítsék.

A makkárveres nem sikerült.

A városnak az idén kedvező makktermése volt. A mult héten árverezték el a termést, de a tanács az eredményvel nem lévén megelégedve, az árverést megsemmisítette, új árverést tűzött ki ma délelőtt 10 órára. Király Gyula tanácsnok elnöklésével ment végbe az árveres, de ezuttal még kevesebb eredményvel járt, mint a mult izben. A termés kikiáltási ára 28.500 korona volt és a multkor 9190 kor.-tadtak a termésért. Ma is sok árverelő jelent meg, de ezuttal 1020 koronával kevesebb összegért, vagyis 8170 koronáért vettek meg a termést, mint a multkor. Ehhez az eredményhez mit szól a tanács, még nem tudjuk, csak sejtjük, követni fogja a régi közmondást: három az igazság, — harmadszor is kitüzi az árverést.

Gróf Batthyány Lajos sapkája.

A szabadságharczi ereklyék aradi muzeuma nagyérdékü emléktárggyal szaporodott. Gróf Batthyány Lajosnak sapkája ez az ereklye, melyet az első miniszterelnök akkor viselt, mikor a veszthelyre ment. A sapka, mely annál a tragikus, nagy jelenetnél szerepelt, gróf Károlyi György könyvtárosának, Walther Géának volt a tulajdona. Kesőbb idősb esongrádi Forgó Istvánhoz került, kinek fia Walther leányát vette feleségül. Az ereklye azonban Forgónál sem maradt meg, hanem Endrődy Sándorhoz, az ismert poétához jutott. Forgó adta át neki azzal a meghagyással, hogy juttassa azt az aradi ereklyemuzeumba. — Endrődy teljesítette is e kívánságot és dr. Csák Birják minorita rendfő utján elküldte a muzeumnak. A sapka színe kék, ezüst-hímzések díszítik, tetején gomb van. Puha bőrbélése van, melyen a következő sorok olvashatók:

Dzwookovszky gróf Károlyi György könyvtárnoka 1849 ből mint ereklyét örizte és kevéssel halála előtt nekem ajándékozta, azt állítván, hogy ez volt szegény Batthyány Lajos fején kivégeztésekor.

Walther Géa.

A nagybecsü tárgy már ma látható az aradi ereklyemuzeumban.

Megyei közigazgatás.

Hajduvármegye rendes október havi ülését e hó 12-en, hétfőn d. e. 9 órakor tartja a vármegyeháza nagytermében Puky Gyula főispán elnöklése alatt. Ez ülésen az egyes szakreferensek a mult havi közigazgatási élelre vonatkozó szakjelentésüket fogják előterjeszteni.

Debreczen a mult hóban.

Mint már jelezttük, Debreczen város közigazgatási bizottsága tegnap délután Puky Gyula főispán elnöklése alatt ülésezett, melyen a szakelőadók szeptember hóra vonatkozó jelentéseiket terjesztették elő. A főorvos jelentése szerint, — daczára a tifuszjárványokról szóló riasztó híreknek; — a közegészségügyi állapotok igen jók voltak s a halálozási arány oly csekély volt, mint már evek óta egyelőn hónapban sem. A többi szakjelentések szerint a rendőrség összesen 223 egyént tartóztatott le, az exlex daczára a közönség az elmult hóban 31,170 koronát fizetett be állami adóban. Házasságot összesen 27 pár kötött stb. Szóval mirajtunk debreczeniekem nem fog ki se ex-lex, se tifusz.

Rajtacsipett dohánycsempészek.

Hiába, ami tiltva van, az után jobban vágyakozik az ember, mint az után, amit könnyű szerrel módjában van megszerezni. A dohány-monopolium kijátszásával a magyar ember még mindég szívesen pipál szüzdohányt, melyet a legszigorubb ellenőrzés daczára is szívesen árusítanak titokban. — Ilyen dohánycsempészkedésben utaztak Glaucus Adolf és a testvére Dezső, akik a debreczeni nagy vásár alatt akartak titokban összeszerzett készleten tul adni. De a finánc orr megszimatolja a jóféle szüzdohány illatát s tegnap elkobzott tőlük 8 kilót, mielőtt áruba bocsájthatták volna.

A tanulóifjúság színházjegyei.

Tegnap megirtuk, hogy a főiskolai tanulóifjúság könyvtárosa közhírré tette, hogy a szinigazgató nem ad többé kedvezményes jegyeket a diákságuak. Most arról értesülünk hogy Makó Lajos szinigazgató a földszinti álóhelyre ezután is ad kedvezményes jegyeket sőt adandó alkalmakkor. hazafias daraboknál több ingyenjegyet is bocsájta a tanuló ifjúság rendelkezésére. Az ifjúság azonban minden előadásra két ingyen jegyet kért, amit az igazgatóság megtagadott. Ebből támadt a félreértés.

A „Kossuth-kutya” szőlője.

A baranyamegyei Beremendről évek óta szállítják a csemegezőlőt Bécsbe. A napokban is küldött egyik termelőt az egyik becsi céghez, melylyei mar az előtt is üzleti összeköttetésben volt. A csomag visszaérkezett, mert a címzett nem váltotta ki. A fuvarlevelet is visszaküldte, melyre a saját keze körösztvonásival odairta, hogy miért nem kell neki a magyar csemege, noha az finom is, jó is. A fuvarlevélen a következő nyajjas megokolást olvasta a termelő:

„Von Kossuth-Hunden kaufen wir nicht“ . . .

Vagyis, hogy afféle komisz Kossuth-kutya szőlője nem kell a németnek, ha mindjárt ingyen adná is. Mert hát az osztrák-német ősi erénye a büszkeség. Inkább nem eszik jó szőlőt, semhogy magyar tőkén termett egyék lágy cipőval. Csak hogy egyszer az a cipő is elfogy, ha majd Magyarország nem lehet kizsákmányolni.

Gyilkosság B.-Ujfaluban.

Jarkastie b.-ujfalui bérlő tegnapelőtt kiment a Bszrt-Marton községhez tartozó Lapos tanyára kocsisával Gyotrai Józseffel együtt szőllyel nézni. A tanyára érve Gyotvai kocsisának az édesanyja özv. Gyotvai József panaszkodott Farkas Siének, hogy gazdája Lévai József, a cselédekkel rosszul bánik s nem hagy időt fiának sem a tengeri termés betakarítására. Lévai ezen felindulva meglökte Gyetvainét s ez a lökés következtében el is esett. Gyetvai, látva édes anyja bántalmazását, leugrott a bakról és csizmája szárából kesét rántva elő, azzal Lévait hasba szurta, úgy hogy a belei is kifordultak. Lévai Józsefnek még volt annyi ereje, hogy a menekülő kocsisat egy kevés ideig üldözte, de rövid futás után összeroskadott. A gyorsan előhívott orvos jelentése folytán Gubicza Ádám, a b.-ujfalui járásbírószág vizsgálóbiroja a helyszínére ment s a történetekre nézve kihallgatásokat tartott. Lévai sérülése annyira súlyos, hogy életehez kevés a remény.

Zászlófelavatási ünnepély.

A debreczeni kereskedő ifjak dalköre vasárnap avatja fel új díszes lobogóját, a melyről aranybetűkkel ragyog le az egye-

sület jelszava. Az ünnepséget nagy arányokban készítik elő s programmjának gazdagsága már is a legszélesebb körben ébresztett érdeklődést. Szétküldött meghívóikra nemcsak Debreczenből érkezik hozzájuk a sürő válasz, de az ország minden részéből. Vezet ebben Budapest, a honnan az összes kereskedői körök képviselői eljönnek, hogy debreczeni kartarsaik ünnepélynek fényét, sikerét megjelenésükkel is emeljék. — Tegnap is több vidéki egyesület, továbbá a fővárosból a kereskedelmi alkalmazottak országos egyesülete küldött meleg üdvözlő sorokat a debreczeni kereskedő ifjak dalkörének s jelentette be egyúttal, hogy ünnepélyükön küldöttségileg képviselteti magát. Az ünnepélyt rendező-bizottság szorgalmasan teszi meg előkészületeit, úgy az ünnepély rendezésére mint a bejelentett vendégek szívélyes fogadtatására.

A közegészség és a szemét fuvarozás.

Városunk köztisztasága jól tudjuk nem az első helyen áll. Ezzel kapcsolatban azután közegészségügyi tekintetben is elvagyunk maradva. A közegészség javítására nézve rendkívül üdvös és előnyös ajánlatot tettek már régebben a városnak Groszmann és Hirsch debreczeni lakosok. Felajánlják a városnak, hogy budapesti mintára szemétfuvarozási vállalatot akarnak berendezni és pedig oly módon, hogy az összes debreczeni házakból mindennap reggeli 9 óráig elhordatják a szemetet. — Csekély díjat kérnek ezért minden lakó havonként 20 fillért fizetne, és ők felajánlják a városnak a teljes bevétel 10 százalékát, de ezzel szemben vállalatuknak 15 évre kizárólagossági jogot kívánnak biztosítani. A városi tanács annak idején foglalkozott ezzel az ajánlattal és beletárgyalta annak czélszerűségét és azt, hogy közegészségügyi szempontból milyen jelentősége van egy ilyen vállalatnak, elvben magaevá tette és elfogadta az ajánlatot és Körner Adolf tanácsnok elnöklésével a főügyész, főmérnökből álló bizottságot küldött ki, mondjon véleményt, milyen módon lehetne az ajánlattevőkkel a szerződést megkötöni. Körner tanácsnok, mint értesülünk, a jövő héten hívja össze és ügyben a bizottságot. Így tehát erős a reményünk, hogy Debreczen ismét egy olyan lépéssel halad előre, mely a közegészségügy javulását nagyban elősegíti.

Magyaryék kitüntetése.

Magyary testvérek jeles zenekarát tudvalevőleg a népszínházban rendezett hangversenyek alkalmával a jury nagy aranyéremmel tüntette ki. Ebből az alkalmából a Vasárnapi Ujság hozza az aranyéremet nyert zenekari vezetők arcképét, kik között megtaláljuk a Magyary testvérek kitünően sikerült képét is.

A közegészségügy állapota.

A t. főorvos jelentése szerint szept. hónapban a közegészségügy viszonyai még kedvezőbbek voltak, mint augusztus hónapban. A fertőző betegségek közül a vörheny és a ronszoló toroklob fordult elő szórványosan. A város bel és kül területén szept. hónapban született 111 fi, 117 nő, meghalt 67 fi és 63 nő, házasságra lépett 27 pár. A jelentés, tudomásul vették.

Olvasóink figyelmébe

ajánljuk, hogy színehagyott, avagy peccsétes, elpiszkolódott ruháikat olcsó árak mellett Koncz Józsefnél festessék és tisztítsassák. Főüzlet Batthányi-u. 2. sz. a. Műhely Vár-u. 7. sz. zenede során.

Dr. Boldisár Kálmán

Rákóczi- és a kuruczokról írott könyve lapunk kiadóhivatalában 30 filléért kapható. Kapható lapunk összes kihordóinál, a tözsdékben és könyvkereskedésekben.

Popper Dávidné

okleveles szülésznő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Távirat.

Héderváry a királynál.

A „Debreczen“ távirati tudósítása.

Budapest, okt. 6.

Bécsből táviratozzák, hogy a király ma délelőtt kilenc óraker negyed óráig tartó kihallgatáson fogadta Héderváry grófot. **A kihallgatáson Ő felsége kijelentette, hogy Héderváry lemondását elfogadja.**

Szell — minisztere.nők.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, okt. 6.

Bécsből Héderváry kihallgatásáról még a következőket táviratozzák: A kihallgatáson **Ő felsége elhatározta, hogy a minisztere.nők személyében véglegesen dönteni fog és tudtára adta Hédervárynak, hogy Szell Kálmánt fogadni óhajtja.**

Szell Kálmánt Bécsből telefonon nyomban értesítették a király elhatározásáról és Szell Kálmán már ma délután 4 óraker Bécsbe utazik.

Politikai körökben feszült érdeklődéssel várják Szell kihallgatását és biztosra veszik, hogy a korona kifejezett, határozott óhaja elől nem fog elzárkózni és elvállalja a kabinet alakítását.

Héderváry Budapesten.

A „Debreczen“ eredeti távirata.

Budapest, okt. 6.

Héderváry gróf ma délután Bécsből elutazik. Budapestre jön és itt bevárja a döntést.

A király nem jön Budapestre.

— A „Debreczen“ távirati tudósítása. —

Budapest, okt. 6.

Bécsből táviratozzák, hogy ő felsége még a mostani bécsi tartózkodása alkalmával végleg megakarja oldani a válságot és emiatt budapesti útját elhalasztotta. Az új budapesti Duna hid felavatásánál József Ágost főherczeg képviseli a királyt.

Magyar Génius külföldön.

Mikor Chernbini Bécsben járt, Napoleon szellemes üldözését azzal igyekezett feledni, hogy nekiindult a muzsikuskok muzsikusanak, Mozartnak sirját felkeresni. Bizony hasztalanul kereste és keresik máig, mert a költő, kit gyermekkorában királynők

becéztek és ki büszke önértéssel ígerte meg Mária Autoinettének hogy annak idején feleségül veszi — ismeretlen sirban nyugszik, valahol a kórházban elhunytak sorai között.

Hazájában senki sem lehet próféta! De ez a mondás leginkább reáillik a zene apostolaira.

Csak hevenyében tekintsük végig a zene herosainak élettörténetét! Az olasz Lully Frankhont árasztá el dicsőségével, a német Meyerbeer és Gluck Párisban szedték a babérokat. Hódolt London temette fejedelmei közé; — a bonni óriás IV. Symphoniját még Weber is kigunyolta; — a pesarói hatyu francia földön érte glóriáját — ugyanide kellett menekülnie az otthonról kiűzött Spontininek s Rameau, ki szívósan ragaszkodott hazájához — 50 évig varakozott, míg meghallották szavát.

Csoda-e, ha ily előzmények után a magyar muzsa kedveltjei is külföldön keresik boldogulásukat.

Nincs a világnak az a sarka, hol a magyar földön született művész tárt karokra ne találna.

Berlin, eme gőczpontja a zenei életnek, magához ragadta a pozsonyi Joachimot, kinek tünemenyes begedütechnikája amulatba ejtette az egész világot. Oda telepedett meg, megpihenni a kassai Gerster Etelka, babérokban gazdag pályafutása után s ott találjuk a brassói Gmeiner Lulát is, a Brahms-dalok világhírű magyarzóját. Berlin operaházat díszíti a budapesti Rothauser Teréz, ki előbb Lipcsének volt csilaga.

Bécsben a számbokrėti Bachrichal, a budapesti Grünnel és a keszthelyi Goldmark kal találkozunk.

London és München volt második otthona a páratlan dirigensnek, a győri Richternek.

Stuttgart és Weimár a tatai Singerrel dicsékszik; Helvetiának dalnoka, a büvhegedüs Freund Bpesten született és Auer Veszprémből vitte magával Szent Pétervárra esudahegedüjét.

Sőt a tengereken túl is akadt Reményinek utóda Jozeffy személyében, ki Miszkolcon született.

Igaz, hogy a művészek az egész világ a hazája, de mégis sajnálatos, hogy itthon nem tudunk keretet teremteni magas röptüknek.

Egyetlen vigaszunk az, hogy általuk a külföld is megismeri a magyar genius preját és ragyogásuk a szülőhazára is visszaveti áldásos fényét.

Csak nemrég volt, hogy városunk két jeles művészi erőt veszített el: Pavelko Jolant és a fiatal Laub Istvánt.

Annak idején megtettük észrevételeinket és jóslásunkat igaz örömmel látjuk teljesedni.

Pavelko Jolán, a bájos művésznő, még a mult évad elején feltűnt Berlin hangversenyein meleg játékaival, közvetlenségével és lendületes, poetikus kifejezésével. A különben tartózkodó kritika osztatlanul dicsérte rendkívüli képességeit s ma, az Allg. Musik Zeitung alig hozzáférhető hasábjain olyan ismertetést olvasunk mely dicsőséget vet nemcsak a művésznőre, de nemzetére is.

Compositiói a legnagyobb keresletnek örvendenek, s minthogy a berlini hangadó Scharwenka azokban rendkívüli impulzust ismert fel, a kiadók versongve törekednek egy-egy munkát megszerezhetni.

Legutóbb három bájos apróság jelent meg tollából. Az első immár a világ első akadémiájának tananyagául avatott és a Hohenzollerni herczegnők tüntették ki azzal, hogy elfogadják az ajánlást. Második új opusa (op. 8.) a „pajkos veréb“ eredeti

rhytmikájával tűnik fel. Utolsó művét a debreczeni zenede egyik tanárának ajánlotta; czíme: Békakirály lakodalmi táncza. Eme szerény czim keretében a legüdebb melodia, meglepően eredeti mondulatiokkal mozog.

A művész megígérte, hogy művei az itteni piacon is megjelennek.

S.

Sport.

Az urkocsisegylet kocsiversenye. A debreczeni urkocsis egylet úgy tervezte, hogy ezen az ősön mar kocsiversenyt tart Debreczenben. Ki is adta a pályatest építését egy vállalkozónak, azonban a pályatest — közbejött akadályok miatt — mindez ideig nincs teljesen készen. — Az urkocsis egylet vezetősége azonban mindent elkövet, hogy a pályatest építésének sokáig húzódó ügye rövidesen befejezést nyerjen, s még ebben a szezonban megtarthassák a hó végén az urkocsisok versenyét. De ha ebben az évben nem is lesz verseny, a jövő tavasszal bizonyára megfogják tartani azt az előkelő sportvilág örömeire.

Vád a tüzoltóság ellen. Szöcs rendőr biztos a legutóbbi éjeli tüzeset alkalmából súlyos vádakot emel tüzoltóságunk ellen. Azt állítja hivatalos jelentésében, hogy a tüzoltóság későn vonult ki a tüzjelzés után s több mulasztást követett el. Mi, míg a vizsgálat folyamatban van nem foglalkozunk érdemileg a dologgal, de előrebocsájtjuk, hogyha voltak is mulasztások bizonyára nem derék tüzoltótestületünk jóakarátán multak azok pótlása, hanem valamelyes közbejött gátló körülmények miatt.

Tíz éves gyilkos.

Végzetes játék.

A gyilkosságok krónikájában csaknem páratlanul áll az a bűntény, amelynek most jöttek nyomára a csongrádmezei Csanytelek községben.

Körülbelül egy héttel ezelőtt hirt adtak a lapok arról a bűnesetről, mely egy három esztendő kis leány halálát foglalja magában. Azt írták ugyanis, hogy egy Sebők Mária nevű hároméves leánykát meggyilkolva találtak a határban. A megejtett vizsgálat nyomán most azt jelentik nekünk, hogy a megölt kis teremtes nem leány, hanem Sebők József, ugyancsak hároméves kis fiu.

Ezt a kis Jóska, holtan találták a község határban. A fiúcska édesapja, Sebők Mihály, a Pallavicini-uradalomban kukoricacsész, a feleségével együtt kiment egy hajnalban kukoriczát törni és otthon hagyta a fiut.

Az fölébredvén, nem talált a házban senkit. Fogta magát és kiballagott a kukoricza földre. Ott találkozott egy Törkö Viktória nevű tizenstenős leánykával, a kinek a szülei szintén kukoriczát törtek. Többen láttak, hogy együtt játszadoztak és nem sok idő múlva a kis leány egyedül ment vissza szüleihez.

Estefelé hazetért a Sebők apja és anyja. Remülten konstatáltak, hogy a kis fiu sehol sincs a ház körül. Keresésére indultak, de nem találták meg sehol. Másnap aztán hire futott, hogy a csöpp Sebők Jóska valaki megfojtotta. Egy aszszony ugyanis a kukoriczaföldön megtalálta. A szája tele volt tönve homokkal, sárral, melyre kukoriczahéjat gyömöszöltek.

A vizsgálatot megindították, de sehogys sikerült a tettest kézrekeríteni. Talán sohasem tudták meg, hogy ki követte el a gyilkosságot, ha az magától nem jelentkezik. Tegnapi este ugyanis fölriadt álmából Törkö Viktória és panaszkodott az anyjának:

— Édes anyám, én félek.
— Mitől félsz, kis bogaram?
— Sebők Jóskaól. En fojtottam meg.

Az anya megrémült. Azt hitte, hogy megtévelyodott a kis leánya. Korán reggel fölvitte a községhez: nézzék meg nem vesztette-e el a leány a csöppecske esztét. Hát biz az megvolt, a mi abból is kitűnt, hogy a leányka szépen, összefüggő előadásban elmondotta, hogyan ölte meg a kis játszótársát. Vallomása szerint együtt játszadoztak, de gyerek szokás szerint hamarosan összevesztek. A leány erre megharagudott és iecsapta Sebők Jóska a homokba s addig tömte a szájába a homokot, míg a kis fiu megfuladt. Aztán sarat tapasztott rá és végül befödte kukoriczahéjjal.

A községben általános föltűnést keltett a tíz éves gyilkos vallomása.

Öreg Áron ivójában.

Öreg Áron ivójában
Muzsikaszó járja;
Tarsoly Dani mulat benne,
Na meg a babája.

Két hegedű, egy kis bőgő,
Üres így a nota,
Jobb lenne ha közbe-közbe
Czimbalom is szólna.

Tarsoly Dani meg is kérdi,
Ha a nota végez:
Hát az öreg vén czimbalmos
Merre küllőfelez?

Nagy bánat van a szívemre
A lelkemre róva,
A czimbalom két verője
Hadd verjed le róla.

A czigánynak könnyesep rezeg
Mindakét szemében,
Mog is felel rövid szóval
Ilendően, szépen.

Tarsoly Dani a nótából
Egy utolsó rendel,
Nem várja ma mikor pirkad,
Mikor lesz a reggel.

Hazafelé készülődik
Vele a babája,
Másnap este új muzsikos
Új czimbalom varja.

Bölyny József.

Végrehajtott szinigazgató.

— Lefoglalt bérlet-díjak. —

Zilahy Gyula, az aradi színház igazgatója adása a városnak a nyári színház bérleti összegével. Az igazgató több rendbeli beadványban arra kérte már régebben a várost, hogy ezt a tartozást engedje el, mert nem tudja megfizetni. A színház jövedelme, különösen pedig a nyári szezonok nagyon gyöngék s egyáltalában nem bírja meg a bérleti összeget. A közgyűlés azonban nem fogadta el az igazgató érvelését; ragaszkodott szerződésileg biztosított jogához s a kérelmet elutasította. Méltányossági szempontokat vett figyelembe azonban a törvényha-

tóság akkor, midőn Zilahynak tartozása megfizetésére hosszabb haladékot adott. Ez az utolsó terminus: október elseje elmúlt már, az igazgató azonban nem fizetett. Most tehát nincs más hátra, minthogy végrehajtsák Zilahit, akiről különben a város költségvetését összeállító hármashatározásban is szó esett a napokban.

A költségelőirányzatban a rendes bevételi tételek között szerepel a nyári színház bérletéért hatezer korona. E tételnél a bizottság több tagja amellett nyilatkozott, hogy azt törülni kell az előirányzatról, minthogy nagyon illuzórius. Zilahy úgy sem fogja megfizetni — mondta egy jóindulatú városatya.

A polgármester utalt arra, hogy a közgyűlés október 1-én halasztást adott az igazgatónak s ha addig nem fizet, a városi főügyész tudni fogja kötelességét.

És tudja is. A városnak ugyanis 1903. Sp. IV. 1039. sz. alatt 4500 korona, 1903. Sp. IV. sz. alatt pedig 3000 korona van bíróilag megítélve Zilahy Gyula terhére. A szinigazgató szeptember 23-án kérvényt intézett a városi tanáchoz s az október elsején esedékes 4500 korona lefizetésére újabb halasztást kért. A tanács — szemben a közgyűlési határozattal — halasztást nem adhatott, hanem utasította Reicher Károly városi tiszti főügyészt a végrehajtás foganatosítására.

Hétfőn délelőtt meg is történt a színháznál a végrehajtás. Ugy értesülünk, hogy a város követelésének biztosítására a főügyész lefoglalta a színházi bérlők által befizetendő bérösszegeket s ha ez kevésnek bizonyulna, — ami ki van zárva — a főügyész keresni fog más biztosítási alapot.

Az imárá bizonyos, hogy a város végrehajtja Zilahy Gyulát. És ez roppant szomorú dolog a szinigazgatóra nézve, aki, úgy látszik, tényleg nem képes fizetni. Vajjon nem lesz-e ez káros hatással színészeti viszonyainkra?

Kántor a tolonczuton.

— Saját tudósítónktól. —

Kistelek községnek meg van a maga szenzácziója. Szomorú dolog, amelyben egy egyházi férfi feje fölött csapnak keresztül az erkölcsi züllés szennyes hullámai. Minden vele merül: becsület és tisztesség, nem marad meg egyéb, mint a tolonczut és a börtön.

A botrányról tudósítónk ma a következő részleteket közli velünk:

Nagy Pál kisteleki-i kántor nevét erkölcstelen üzelmei tették ismeretessé a hatóságok és bíróság előtt. A nem éppen fiatal egyházi férfi bűnös merényleteket követett el serdülő leánykák ellen. E rut bűnök miatt egy ízben már négy évi börtönre ítélték a kistelekiek kántorát. Ujabbban hasonló bűnökért ismét két évi börtönt kapott a jeles férfi. Ez az ítélet azonban még nem jogerős, ennél fogva az elzüllött ember még szabadon jár.

A kisteleki-i plébános, Vértessy Gyula volt országgyűlési képviselő meg akarván szabadítani a községet ettől az erkölcstelen embertől, a felsőbb egyházi hatóságnál megindított akeziója folytán elmozdította állásától. Az egyházközség kötelékéből e hó 12-én elbocsátották a deres fejű lilimtiprót.

A kántor továbbra is a községben maradt és uton utfélen rágalmazta a plébánost, sőt a híveket bujtogatni kezdte a lelkész

Igyunk Avas-ujfalusi „Oroszlán“

természetes égvényes savanyu gyógyvizet, üvegenként 12 fil. Kaphatók kizárólag Schvarcz-féle dohánytözsdében Piacz-u. 29. szám a városházával szemben.

ellen. Miután belátta, hogy a terv nem sikerült és bosszuját ezután ki nem elégítheti, tehetetlen dühében Várossy Gyula plébánost lelővéssel fenyegette. A plébános sürgőnyileg púaszt emelt az életveszélyes fenyegetésben utazó kántor ellen a dorosmai főszolgabírósnál.

Dr. Herglotz István főszolgabíró azonban maga elé idézte a kántort, aki nem mutatott hajlandóságot a megjelenésre. Ekkor a főszolgabíró elrendelte a hivatala elé állítását.

A kisteleki-i csendőrség legényei a dorosmai főszolgabíró elé kísérték a züllött embert, akivel jegyzőkönyvet vettek fel és erkölcsatlanságai és közveszélyes viselkedése miatt kiutasították Kistelek községből, egyúttal elrendelték az illetőségi helyére Szentestrec való toloncolását.

A szerencsétlen alak teljesen megtört erre a rendelkezésre. Kérve kérte a hatóságot, hogy ne toloncoltassa szülővárosába, hanem inkább a szegedi Csillagbörtönbe, a hol úgy is két évet kell töltenie.

A szolgabíróság hajlandó lett volna a kántor kérelmét teljesíteni, de a kir. ügyészségtől azt a választ nyerte, hogy a Nagy Pál elleni ítélet még nem jogerős. A Kisteleki kántorát csendőrszuronyok között hazatoloncolták illetőségi helyére, Szentestrecra.

Ingtalanok forgalma.

Ifj. Deli György veszi a debreczeni 6211. sz. tjkvben foglalt Kut-utca 48 sz. házat Zeke László és neje Varga Juliánától 4000 kor.

Fabsó László és neje Kerekes Klára veszik a debreczeni 2700 sz. tjkvben foglalt Késes-utca 21. sz. házat Csorba József és neje Mészáros Máriaától 10,000 kor.

Besenyi Albertné Gerőczey Mária veszi a debreczeni 333. sz. tjkvben foglalt Csillag-utca 32 sz. házat Szakácsi Ferencz és neje Harangozó Juliánától 4800 kor.

Sipos Imre és neje Gyöngyösi Juliánna veszik a debreczeni 2955 sz. tjkvben foglalt 3 hold 1000 négyszögöl utosztású földet Nagy Sándor és neje Balla Juliánától 3050 koronáért.

Balogh Juliánna Bozókai Imréné veszi debreczeni 94 sz. tjkvben foglalt Domb-u. 9. sz. házat Balog Mária Nagy Sándorné 1 negyed rész illetőségét 3600 koronáért.

Özv. Cseh Béláné báró Maldényi Aranka veszi a debreczeni pusztai macsi 481,214-20. és debreczeni 1823 sz. tjkvben foglalt, összesen 492 hold 127 négyszögöl tanya birtokot, illetve szántóföldet Boczkó Sámuelné Dragota Natáliától 460,000 kor.

A közönség köréből.

Amiről megfeledeztek.

A debreczeni országos vásároknak meszsze híre van. De szerény véleményem szerint nemcsak a vásár miatt bír olyan jelentőséggel, hanem azért is, mert megfeledeztek olyan valamiről, ami nélkülözhetetlen. Különösen a barom és lóvásártéren tapasztaltuk ezt, mi vidékiek, kik igazával keressük fel a debreczeni nagyvásárt. Az a nélkülözhetetlen valami, amiről megfeledeztek, nem más, mint az illemhelyek. Egyetlen egy sincs fentemlített vásártéren. Ezután ajánlom figyelmébe az illetékes köröknek ezt a dolgot és hiszem, a legközelebbi vásáron már gondoskodás történik, hogy a mulasztást pótolják.

Debreczen, 1903. okt. 6.

Kovács József
piskolti főbíró.

Budapesti áru és értéktőzsde.

A „Debreczen” távirati tudósítása. okt. 6.

Készáru 2 1/2 olcsóbb.

Buza okt. 7.46-48. 1904. ápr. 7.64-66

Rozs okt. 6.14-16. 1904. ápr. 6.41-42

Tengeri 1904. máj. 5.24-25

Zab okt. 5.30-32. 1904. ápr. 5.59-60.

Felmondva 2000 mm. buza, 1000 mm. tengeri.

CSARNOK.

Leányálmok.

Irta: **Horkay Elemér.**

I.

Vörhenyes félhomályban.

... Láttatok-e már, midőn az alkotó és Természet nyugovóra tér?

A nap aranyfényben tündöklő korongja, mint valami szerelmében c-alódott szenvedő, szinte megtört szemekkel bukik alá az azurkék égről a semmiség tengerébe, kint a rétek s erdők poétikus világában valami csodás. halk zizegés, suttogás támad, a kicsiny tarka-bóbitás virágszalak mint mennyi szerelmes, szinte kábultan hajtják meg apró fejecskeiket, s tán észre sem veszik azt a him s, tarka szárnyu pillangót, mely könnyed röptében csak azért tévedt ide az esti álmába szunnyadozó, ernyedt virágok közé, hogy a leggyengébbnek kelyhéről dévajkodva még egy csókot lopjon.

De esit! Intett a nagy Pán!

A kis virágok most már m-lyen, alázatosan hajtják meg fejüket, mintha mind egyiknek szirmai közül felve, hűbánóan törne elő a töredelmes sohaj:

— Mea culpa!

Aztán mélységes, csak egy-egy szerelmes kéjben nyújtózkodó fiatal ta roppanásától megszakított csend támad... minden csupa poézis, édes sejtetem...

Ilyen az a kifürkészhetetlen, tündéri ködbe vesző, szerelmes leány álom is.

Onnan belülről mintha csak pajkoskodó villik szárnyain lebbent volna tova, egy lágy melódiájú keringő édes, álombaringató accordjai hallatszottak ki.

Idebent a vörhenyes félhomályba burkolt leányos boudoir puha, lusta kerevetén, mint megriasztott galambok, három hófehérruhás leány lélekzetüket visszafolytva a halgatták a keringő ütemet, melyekbe néha néha egy-egy hangos, vidám asszonykacaj vegyül, mely azonban nem okozott dissonantiát, sőt szinte olybá tetszett, mintha e hangok nélkül nem is volna teljes a dallam compositiója.

A kis leányok maguk alá huzzák se-lyemharisnyás, abbé cipős lábaikat s amint odabent a szalonban mind vidámabb lett a hangulat.

Az ő lelküket is megfogta e sejtés, valami leirhatatlan melanchólia szállta meg a sziveiket s mint az erdő közepén a legártatlanabb neszre felfigyelő özikék, előre nyújtott nyakkal hallgatták azt a vidám zajt, mely onnan belülről feléjük hallatszott.

Egy pillanatra aztán csend lett a szalonban is, a keringő ütemei elnémultak s idebent a vörhenyes félhomályba burkolt leányos boudoirban is megszűnt az igézet.

A hófehérruhás leányok egyike tompa hangon megszólalt:

— Ő zongorázott?!

Halalos komolyan, mintha csak koronás királyi fők sorsáról volna szó, hangzott a válasz:

— Igen ő!

— Aztán mikor lesz az esküvőtök?

A válaszra felhívott nyulánk, karcsu, barna, leomló haju leányka hirtelen felugrott a kerevetéről, s felcsavarta a vilanylámpát, melynek hirtelen támadt fénye, szinte elnyelte a boudoir ampolnájának vörhenyes félhomályát, aztán csillogó szemekkel válaszolt:

— Mama úgy akarja, hogy a farsangon át még kimulassam magam, aztán tavaszkor férjhez adnak.

A másik leányka, ki eddig megőrizte szótlanágát, szinte meglepődött azon a furcsa, sóhajjal kísért hangon, melyen barátóje válaszolt.

— Tán nem is érzed magad boldognak? — kérdezte meglepődve, majd a házaset sejtelenemli, vágyakozó sóhajával tette hozzá:

— Pedig — lásd Eta — ha én a te helyedben volnék, pasci ta módjára nap-hosszat én verném fel dalommal a ház esendjét.

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenetek.

K. Igyunk Ebesi forrásvizet, olvassuk a Friss Ujságot, használt e már Stomatint stb. cz. reklám hirdetések nem tartoznak a szerkesztői részbe. Azokat a kiadóhivatal teszi közzé a lapban, megfelelő díjazásért.

SZINLAP.

Kedd, okt. 6

B. bérlet.

Rákóczi visszatér.

Szavalja: Csiky László.

Dózsa György.

Szomorujáték 5 felvonásban. Irta Jókai Mór.

Kezdeté fél 8-kor.

Holnap szerdán bérlet 6-ik szám „C”

Bob herczeg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban.

1187—1903 v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak 2387/2—1903. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Weisz és Márkus bpesti cég részére Paulicsky Mátyás mikepércsi lakostól 945 k. 71 f. tőke, ennek 1903. április hó 7-től számitandó 6% kamatai és eddig összesen 120 k. 45 fl. perköltség erejéig 1903. évi augusztus hó 17-én biróilag lefoglalt és 634 koronára becsült lovak, szekér, gazdasági eszközök, takarmány és egyéb ingóságok **1903 évi október hó 7-én d. e. 1/2 10 órakor** kezdetét vevendő és Mikepércsen Paulicsky Mátyás lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adadni. Debreczen, 1903. szept. hó 19-én.

Török Péter bir. kiküldött.

Ószi és
téli ruhák
tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete

DEBRECZEN

Széchenyi utca 42.

Férfi ruhákat szakember
javítja és vasalja.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűből szedett minden szó 4 fillér.

Egy 3—4 középiskolát végzett
jórásu gyakornok ke-
restetik. Czim a kiadóhivatalban.

Gondosan szedett

állani való Chaselas és Passatuti szőlő el-
adó. Nagyban és kicsiben különként 20 krért.
Hunyady-u. 3 sz. a.

Kiadó a v. pécsi országot menten,
4 kilométernél, egy jól fősze-
relt tanya, esetleg felesnek is ugyanott egy
szeeskavagó, egy kisebb fedeles kocszi eladó.
Értekezhetni csapó-u. 17.

Fényes jövedelemre

tehetnek szert urak és nők, kik könnyuta-
zással foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Ka-
zinczv“ Könyvkereskedő Részvénytársaság-
hoz Debreczenbe intézendők.

A világhírűvé vált gyémánt
fekete
Bramer posztó kizárólag Boros Testverek
nőidivat áruházában kaphatók. Divatos uj-
donságok megérkeztek. Olcsó árak. (2)

Czimzéseket, német, magyar
fordítást és más
hasonló otthon elvégezhető írásbeli munká-
latokat teljesít egy, e terezen szakavatott
egyen. Szíves megkeresések e lap kiadóhi-
vatalába kéretnek, „German Hongrie“ ezimen.

Borpincze nagy, a piac közepén
kiadó. Értekezhetni a
kiadóhivatalban.

Donogán és Somossy

Kunz József és Társa utódai

Debreczen, kistemplom bazár.

Vászon, Készfehérnemű, Meny-
asszonyi kelengye.

A külön „Szőnyeg osztályban“
óriási választékban :

Függönyök, Ágy- és Asztalterítők, Bu-
torszövetek, Cocus lábtörők. (2.)

Linoleum.

Olcsó árak. Előzékeny kiszolgálás.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoruma a »Kigyó«-hoz
Debreczenben, Főtér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit :

Harmat-crème

arczépzítő s bőrapoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan,
nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-
séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztí-
tja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörös-
ség, májfolt, sötét, szeplő s egyéb bőrtisztatlanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz ; három féle szín-
ben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitünő
illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik
minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz-bőrapoló folyadék, mely
a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot
kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bőrt. Teljesen ártalmatlan.
Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbőrt a
legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult keze-
ket, eldurvult kéz-bőrt fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerésze a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a haj-
végek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kel-
lemes. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem zsiroz, nem
piszkítja a fehéreneműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a
hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a
kenőcsnek baratai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan
olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz
Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem
okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, me-
lyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű
készítménnyel.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostávtól szemben.